

Plan- og Landdistriktsstyrelsen

Sendt pr. e-mail til energiparker@plst.dk

Den 29. februar 2024

Friluftsrådets hørings svar til udkast til forslag til lov om statsligt udpegede energiparker

Friluftsrådet fremsender hermed kommentarer til udkast til forslag til lov om statsligt udpegede energiparker.

Friluftsrådet har sympati for lovforslagets overordnede hensigt

Friluftsrådet er grundlæggende enig i lovforslagets formål om at fremme elproduktionen fra vedvarende energikilder på land via statsligt udpegede energiparker, der giver grundlag for at forbedre opstilling af vindmøller og solcelleanlæg under nødvendig hensyntagen til øvrige samfundsinteresser i arealanvendelsen.

På tilsvarende vis har Friluftsrådet sympati for, at lovforslaget også lægger op til at forbedre mulighederne for etablering af PtX-anlæg og anden energimæssig bebyggelse i energiparker, hvor særlige hensyn taler for denne placering. For Friluftsrådet er det imidlertid afgørende, at også denne form for anlæg etableres under nødvendig hensyntagen til øvrige samfundsinteresser i arealanvendelsen.

Den nuværende lovgivning rummer allerede muligheder for at fremme elproduktionen fra vedvarende energikilder under nødvendig hensyntagen til andre samfundsinteresser i arealplanlægningen.

Friluftsrådet er overordnet bekymret for lovforslagets generelle struktur, hvor der lægges op til at "underkende" en række andre loves rækkevidde. Som udgangspunkt er Friluftsrådet af den opfattelse, at forbedrede vilkår for elproduktionen fra vedvarende energikilder på land og etablering af de i den henseende nødvendige energitekniske anlæg stort set udmærket kan ske inden for rammerne af den nuværende arealregulerende lovgivning (Planloven, Naturbeskyttelsesloven, Skovloven, Råstofloven og Museumsloven).

Planloven har jo som hovedformål at varetage sammenhængende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen, medvirker til at værne om landets natur og miljø og skaber gode rammer for vækst og udvikling i hele landet, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag med respekt for menneskets livsvilkår, bevarelse af dyre- og planteliv og øget økonomisk velstand. Opstilling af vindmøller og solcelleanlæg og etablering af de i den henseende nødvendige energitekniske anlæg er selvsagt en af de samfundsinteresser, som loven skal varetage.

Naturbeskyttelsesloven, Skovloven, Råstofloven og Museumsloven skal alle som udgangspunkt varetage mere snævre samfundsinteresser, men indeholder ikke desto mindre alle bestemmelser om afstemning med og hensyntagen til andre samfundsmæssige interesser.

Lovforslaget lægger således op til at foretage en svækkelse af alle disse love, der vil gøre det sværere at varetage de hensyn, som lovene har til formål. Friluftsrådet er særligt bekymret for, at der med udkastet til forslag til lov om statsligt udpegede energiparker sker en svækkelse af Planloven, som vil forårsage en skævvridning af Planlovens muligheder for at varetage en sammenhængende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen.

Ved vedtagelse af udkastet til forslag til lov om statsligt udpegede energiparker gives der tilladelse til, at ministeren for byer og landdistrikter kan bestemme, at samfundshensynet med forbedrede vilkår for elproduktionen fra vedvarende energikilder på land og etablering af de i den henseende nødvendige energitekniske anlæg overrouler en række andre samfundshensyn.

Lovforslaget medfører i sin essens, at de generelle sammenfattende planlægningshensyn og natur-, miljø- og landskabshensyn i dansk lov tilsidesættes i sager om vedvarende energi. Det bekymrer Friluftsrådet. Dertil kommer, at udkastet til lovforslag også lægger op til at forringe borgernes muligheder for at få afprøvet beslutninger om arealanvendelse i det åbne land m.m. idet f.eks. mulighederne for at få afprøvet en beslutning i Klagenævnet hindres.

Også andre aktuelle lovforslag lægger op til at fremme etablering af vedvarende energi på bekostning af andre samfundsinteresser

For få uger siden blev der fremlagt et *udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energitklagenævnet m.v.)*. Med det forslag lægges der op til, at prøvelserne i klagenævnene, når klagen drejer sig om afgørelser, som har betydning for vedvarende energiprojekter, skal reduceres til de forhold, som er formuleret som egentlige klagepunkter. Det kommer til at gælde for en lang række afgørelser efter natur-, miljø- og planlovene og betyder, at alle klager over faglige og skønsmæssige vurderinger, ikke længere kan behandles i nævnene, når det drejer sig om vedvarende energiprojekter. Denne mulighed for at undlade at tage stilling til væsentlige faglige skøn, vil utvivlsomt få negative konsekvenser for landskabet, naturen og miljøet.

Når borgere og organisationer således fratages retten til fuld prøvelse i en række klagesager, betyder det, at det ikke længere er en mulighed for klagenævnene at tage stilling til, om myndighedernes afgørelser ligger inden for de rammer i lovbemærkningerne som Folketinget har fastlagt i for eksempel Naturbeskyttelsesloven, Skovloven eller andre love. Med andre ord - om de faglige vurderinger er gode nok.

Med forslaget til lov om statsligt udpegede energiparker lægges der op til, at Ministeren for byer og landdistrikter udpeger energiparker ved udstedelse af en bekendtgørelse. Borgerne vil således ikke have muligheder for at få en sekundær vurdering af udpegningen. Og hele processen får karakter af projekter, som gennemføres ved anlægslove, der også annullerer borgernes klageadgang via klagenævn og forringer borgerdeltagelsen.

Friluftsrådet er bekymret for, at disse akkumulerende indskrænkninger i borgernes muligheder for at blive inddraget og for at få afprøvet sådanne beslutninger ved anden instans, kan føre til en mere generel modstand mod og kritisk indstilling til samfundsrelevante vedvarende energianlæg. Friluftsrådet er således bekymret for, at det kan give bagslag og skabe forstærket modstand imod i stedet for fremme af elproduktionen fra vedvarende energikilder på land.

Kommentar til lovforslagets § 2 stk. 4 – Anden erhvervsmæssig bebyggelse skal have tilknytning til selve PtX-anlægget eller VE-anlæggene

Friluftsrådet anbefaler, at de sker en præcisering og indskrænkning af, hvad der menes med *"anden erhvervsmæssig bebyggelse"*. Lovforslaget lægger op til at *"definere "anden erhvervsmæssig bebyggelse" som bygninger, installationer og faciliteter, der anvendes til erhvervsaktiviteter som f.eks. udvikling, produktion eller salg af varer eller tjenesteydelser, og som ikke er PtX-anlæg"* En så bred definition vil betyde, at der i det åbne land kan tillades nye industriområder, opførelse af kontorbygninger, salgsbygninger m.m., som ikke har det mindste med energiparken at gøre. Det bør være et krav, at der er tale om erhvervsaktiviteter, der fordrer en nær arealmæssig og produktionsmæssig tilknytning til selve PtX-anlægget eller VE-anlæggene. Øvrige erhvervsmæssig bebyggelse bør fortsat etableres i henhold til Planlovens bestemmelser.

Kommentar til lovforslagets § 9 – Kræv fortsat redegørelse for særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for en kystnær lokalisering

Friluftsrådet foreslår, at § 9 udgår og at bestemmelserne i Planlovens § 5 b, stk. 1 således fortsat skal gælde ved planlægning af en energipark i kystnærhedszonen. Det vil betyde, at der fortsat ved realisering af en energipark kun kan inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for en kystnær lokalisering. Ministeren vil således skulle redegøre for en særlig planlægningsmæssige eller funktionelle begrundelse for placeringen af en energipark i kystnærhedszonen. Friluftsrådet anerkender, at der i særlige tilfælde bør give mulighed for placering af eksempelvis vindmøller og solcelleanlæg inden for kystnærhedszonen blot der redegøres for den særlig planlægningsmæssige eller funktionelle begrundelse for placeringen.

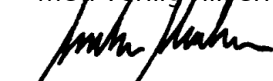
Kommentar til lovforslagets § 10 – åben ikke op for at etablere nye byzonearealer og placering af erhvervsaktiviteter i det åbne land uden særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for tilknytning til energiparken.

Friluftsrådet forslår, at det tydeliggøres yderligere i lovbemærkningerne, at den foreslåede bestemmelsen i lovforslaget § 10 skal administreres yderst stramt, og at Ministeren for byer og landdistrikter kun undtagelsesvis i forbindelse med udpeging af en energipark, hvor der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for placering af tilknyttede anlæg i en energipark kan fastsætte regler om, at § 11 a, stk. 8 i Planloven ikke finder anvendelse ved planlægning for de tilknyttede anlæg. Det er afgørende, at bestemmelsen i lovforslagets § 10 ikke benyttes til at underløbe Planlovens krav og udnyttes til at etablere nye byzonearealer og placere erhvervsaktiviteter i det åbne land uden særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for tilknytning til energiparken. Etableringen af energiparker skal ikke give mulighed for en smutvej til at etablere ikke relevante erhvervsaktiviteter i det åbne land så som almindelig kontor- og salgsvirksomhed.

Kommentar til lovforslagets § 20 - Kræv etablering af erstatningsskov ved ophævelse af fredsskovsplikten

Friluftsrådet foreslår, at det tilføjes i lovbemærkninger for lovforslagets § 20, stk. 1, at det forudsættes, at Miljøstyrelsen i forbindelse med ophævelse af fredsskovsplikten som udgangspunkt for sin konkrete vurdering normalt forudsætter, at der stilles krav om etablering af erstatningsskov i forholdet 1 til 2.

Med venlig hilsen

Anker Madsen
Chefkonsulent